

Komplettering till tjänsteskrivelsen: Ändringar gällande servicetjänster som beställs av privata personer

Bakgrund

Arbetsmarknadsenheten (AME) har sedan 1990-talet tillhandahållit servicetjänster till privatpersoner över 65 år samt till yngre med biståndsbeslut genom två servicegrupper, i Torpshammar och Ånge. Tjänsterna omfattar bland annat snöskottning, grusning, gräsklippning, häcktrimning, flytthjälp vid dödsbo samt, i vissa fall, trädfällning.

Verksamheten skapades med avsikt att både bidra till ökad trygghet för dem som använder sig av tjänsterna och samtidigt skapa meningsfull sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Verksamhetens betydelse – för sociala, samhällsekonomiska och jämlikhetsrelaterade aspekter

Genom att erbjuda dessa tjänster möjliggörs för många äldre och personer med funktionsnedsättning att bo kvar i sina hem med bibehållen trygghet och värdighet. Samtidigt främjar verksamheten sysselsättning och egen försörjning för personer som annars riskerar långvarigt utanförskap.

Att minska eller avveckla servicegrupperna skulle få betydande negativa konsekvenser för både de personer som tar del av tjänsterna och för de som har sin sysselsättning inom grupperna.

Många äldre och personer med biståndsbeslut saknar fysiska eller ekonomiska resurser att själva klara praktiska uppgifter i och omkring hemmet. En neddragning innebär att dessa grupper får sämre möjligheter till ett tryggt och självständigt boende, vilket i sin tur ökar klyftan mellan dem och personer med större resurser. Om verksamheten begränsas eller upphör kan detta få fler konsekvenser i form av till exempel ökad risk för fallolyckor och minskad möjlighet för vissa individer att bo kvar hemma, särskilt vid vinterväglag eller brist på fysisk förmåga att sköta trädgård.

För personer som är långtidsarbetslösa, som har funktionsvariationer eller som befinner sig i social utsatthet blir servicegrupperna den första och för flera även den kontakten med arbetslivet.

För de som blir anställda innebär arbetet inom servicegruppen inte bara ekonomisk trygghet, utan också en känsla av sammanhang, struktur och meningsfullhet. För dessa medarbetare innebär arbetet inte bara ekonomisk trygghet, utan också en känsla av sammanhang, struktur och meningsfullhet. Utan detta stöd ökar risken för

försämrade möjligheter till arbetsinkludering, psykisk ohälsa, social isolering samtidigt ökar också behov av försörjningsstöd eller andra insatser.

Dialog med berörda grupper

Arbetsmarknadschefen har informerat om de föreslagna förändringarna vid möte med Tillgänglighetsrådet och där haft dialog med representanter för pensionärsföreningar (se bifogat protokoll). Därutöver har många brukare hört av sig via telefon och uttryckt oro över att tjänsterna kan försvinna. Flera har påpekat att detta skulle kunna påverka deras möjlighet att bo kvar hemma. Synpunkterna visar tydligt att tjänsterna upplevs som trygga, viktiga och i vissa fall avgörande för den dagliga livsföringen.

Konkurrens med privat sektor

Att Arbetsmarknadsenheten tillhandahåller servicetjänster som snöskottning, gräsklippning och flytt hjälp sker utifrån ett uttalat kommunalt ansvar att stödja grupper som riskerar att hamna i socialt eller praktiskt utanförskap, både då det gäller dem som utför dessa tjänster och dem som beställer tjänsterna. Vid en genomgång av näringslivsidkare har ca 130 företag identifierats i kommunen som potentiella utförare av dessa tjänster. Av dessa bedömdes endast sex företag ha en verksamhet som skulle kunna vara relevant. När dessa kontaktades framkom det att inget av företagen var intresserad av att ta över uppdragen. Som orsak angavs att de saknade kapacitet eller ekonomiska möjligheter att utöka sina verksamheter och erbjuda sådana tjänster på alla platser i kommunen.

Detta visar att det i praktiken idag inte finns någon fungerande marknad som kan möta det behov som finns hos målgruppen.

Servicegrupperna fyller alltså en funktion där marknaden inte förmår leverera. De agerar snarare som ett komplement till det privata näringslivet än som en direkt konkurrent. Dessutom sker insatserna i en social kontext, där det inte enbart handlar om att utföra en tjänst – utan att samtidigt bidra till sysselsättning, rehabilitering och social inkludering.

Höjning av åldersgränsen från 65 till 75

Arbetsmarknadsenheten genom servicegrupper bidrar till ökad sysselsättning och därmed i förlängningen en högre grad av egen försörjning. Genom att erbjuda sysselsättning till grupper som annars skulle befinna sig i utanförskap får de ekonomisk självständighet och möjlighet till personlig utveckling.

Genom att erbjuda servicetjänster till de som mest behöver dessa visar man engagemang och skapar en känsla av god gemenskap och minskar deras ensamhet. Många äldre uppskattar kontakten och stödet från andra, vilket främjar deras välbefinnande.

Höjning av avgifterna från 92 till 150 kr per mantimme

Det nuvarande priset, 92 kr per mantimme, fastställdes av kommunfullmäktige redan under 1990-talet och har sedan dess legat kvar på samma nivå – trots ökade kostnader för personal, fordon, material och administration. En justering till 150 kr per mantimme är nödvändig för att delvis täcka de faktiska kostnaderna för verksamheten, samtidigt som nivån fortsatt hålls långt under marknadspris för motsvarande tjänster i privat sektor.

Justering av de andra priserna är också nödvändig av samma ovannämnda anledning.

Sammanvägd bedömning

Det är viktigt att väga möjliga besparingar mot riskerna för ökade kostnader inom andra kommunala områden. Tjänsterna som erbjuds idag har ett förebyggande värde och bidrar till trygghet, jämlikhet och delaktighet. Verksamheten har dessutom en betydelsefull arbetsmarknadspolitisk funktion och ger långsiktig avkastning i form av minskad arbetslöshet och lägre kostnader för individersättningar.

Att modernisera avgift och åldersgräns är rimligt och nödvändigt för att verksamheten ska vara hållbar. Samtidigt är det avgörande att den inte avvecklas utan snarare vidareutvecklas utifrån ett långsiktigt och behovsstyrt perspektiv.